



НАЦИОНАЛНА МРЕЖА НА ЗДРАВНИТЕ МЕДИАТОРИ

София 1303, бул. „Ал. Стамболийски“ 81 В

info@zdravenmediator.net

тел./факс +359 2 986 71 13

www.zdravenmediator.net

ГОДИШЕН ДОКЛАД НА СДРУЖЕНИЕ „НАЦИОНАЛНА МРЕЖА НА ЗДРАВНИТЕ МЕДИАТОРИ“ ЗА 2013 г.

1. Въведение

Организацията ни е независимо, демократично обединение на физически лица, които приемат устава и работят за осъществяване на целите на сдружението.

1.1. Мисия

1.2. Кратосрочни цели пред организацията:

- Национално покритие – 150 ЗМ до 2015г.
- Подобряване на работните условия на ЗМ, включително и на заплащането.
- Взаимодействие със ЗМ от други страни – Унгария, Словакия, Румъния, Македония, Сърбия.
- Укрепване на сътрудничеството с институциите от системата на здравеопазването.
- Мотивиране на нови общини за активно партньорство с Мрежата.
- Продължаващо обучение за здравните медиатори.

1.3. Нашите партъори

Организацията е учредена през 2007 г. В този годишен отчет представяме информация за работата си през 2013 година. Бихме искали да изразим признателността си към всички наши партньори и приятели, които ни помагали и бяха неизменно до нас през годината:

- „НССЕИВ“ към Министерски съвет;
- МЗ;
- Медицински факултет по обществено здраве, София;
- Националното сдружение на общопрактикуващите лекари в България;

- Посолството на Република Франция, н.пр. Филип Отие;
- Фондация „ЗПМ“

- „БАСП“;
- Програма „Рома, ИОО“, София;
- Фармацевтична компания „ГлаксоСмитКлайн“-България;
- общини в България;
- РЗИ в страната;

2. Разширяване на програмата за здравните медиатори на национално ниво.

Разширяването на здравномедиаторната програма в страната е заложено в най-новите стратегическите държавни документи, които България прие през 2011 и 2012г., отнасящи се до интеграцията на уязвими групи, етнически малцинства и хора в неравностойно положение. Още в самото начало на 2013г. нашата организация започна дейност по идентифициране на нови общини за въвеждане на професията „здравен медиатор“ и мотивирането им за активно партньорство с Мрежата. В резултат на последователната ни дейност, засилена комуникация и посещения на място, 10 нови общини осъзнаха ползата от присъствието на професията и заявиха своето желание да инвестират в обучение на здравен медиатор. Тези общини са – Благоевград, Вълчи дол, Кърждали, Троян, Етрополе, Самоков, Димитровград, Златарица, Сунгурларе и Симеоновград.

2.1. Избор на ЗМ – подготовка и участие на Мрежата в конкурсите

Участитето на представители на организацията ни в конкурсите за избор на здравните медиатори по места, гарантира осигуряването на прозрачност и спазване на регламент при подготовката и провеждането им. За първи път в конкурсите участваха опитни здравни медиатори, чието присъствие осигури на комисиите и наличие на професионална експертиза и опит, които са натрупани през годините. Конкурсите бяха проведени в периода декември 2012 – март 2013г., в резултат на което се избраха 29 кандидати за обучение.

2.2. Обучение на здравни медиатори

На 21 февруари 2013г. стартира обучение за 29 нови здравни медиатори. За втора поредна година Факултета по обществено здраве към МУ-София, под ръководството на проф. д-р Цекомир Воденичаров и Сдружение „Национална мрежа на здравните медиатори“, успяваме да проведем обучение. В рамките на курса влязоха и 17 ЗМ по международен проект на мрежата в партньорство с компания „ГлаксоСмитКлайн“ - „Инициатива за здраве и ваксинопрофилактика“. За трета поредна година по този проект се обучават и назначават ЗМ в нови общини, които на втората година от въвеждането на професията вече разполагат с делегиран бюджет за дейността. Изключително ценна за обучението, бе подкрепа на Министерството на здравеопазването – база на общезитието за следдипломно обучение на Националния център по обществено здраве.

2.3. Обменни посещения:

През месец август се проведеха обменни посещения м-у здравни медиатори. Опитни здравни медиатори посетиха свои колеги по места изпълнявайки съвместно конкретни дейности - обход на кварталите, идентифициране на случаи, по които да се работи, обзор на проблемите в кварталите – болни, млади майки, бременни, многодетни майки, без лични документи, неосвидетелствани от ТЕЛК и др. рискови групи, подобряване на отчетността на ЗМ. В тези посещения участваха здравните медиатри Жеман Хасан, Сема Асенова, Сабира Рамадан, Петър Цветанов.

3. Международен конгрес на медиаторите.

На 17 и 18 януари в гр. Брюксер, Белгия се проведе първия международен конгрес на медиаторите. Форумът е инициатива на програма „РОМЕД“ на Съвета на Европа. В конгреса участваха делегации от над 20 държави – Албания, България, Румъния, Испания, Италия, Португалия, Молдова, Чехия, Словакия, Македония, Сърбия, Унгария, Германия, Великобритания и др. Българската делегация бе представена от 11 здравни и 10 трудови медиатори.

Сабира Рамадан, здравен медиатор в община Септември и член на Националната мрежа на здравните медиатори в България разказа за приоритетите в работата ѝ, и за напредъка на

програмата в страната по отношение на устойчивост. Медиатори и обучатели от Италия, Сърбия, Македония и др. споделиха, че все още липсва държавна политика в страните им и въпреки вложения ресурс и от страна на СЕ, не се чувстват спокойни за заетостта си.

4. "Медици за по-добро бъдеще" на ромите в достъпа им до здравеопазване"

Ежегодно представители на Мрежата вземат участие в семинари съвместно със студент-роми в различни медицински специалности. В началото на годината Петър Цветанов се среща с тридесет и един студенти – роми, обучаващи се в медицинските университети и колежи на страната и да представя на студентите историята, статута на здравномедиаторната програма в България и дейността на Националната мрежа на здравните медиатори. Някои от студентите познаваха работата на ЗМ, защото бяха работили с тях в родните си градове. Тези срещи са много полезни за здравномедиаторната програма в България, защото успяваме да изградим контакти и позитивни нагласи за едно ценно бъдещо сътрудничество с тези млади и амбициозни ромски младежи.

5. Надграждащо обучение за превенция на рака на маточната шийка

На 22 и 23 февруари 2013г. Българската асоциация по семейно планиране проведе семинар - надграждащо обучение за здравни медиатори на тема: „Превенция на рака на маточната шийка“. Обучението е част от европейския проект AURORA, реализиращ се в 12 страни от ЕС. Това е втората среща по проекта – първата, организирана със съдействието на Министерство на здравеопазването беше посветена на специалистите от РЗИ. Обучението беше полезно основно заради важната роля, която здравните медиатори имат в Националната кампания за превенция на рака на маточната шийка(РМШ). Бяха представени и най-добрите европейски практики в борбата с РМШ. Лектори бяха проф. Радка Аргирова, д-р Радосвета Стаменкова, Даниела Дикова и д-р Красимир Романов.

6. Шведските институции потърсиха съдействието на НМЗМ и БАСП в борбата с трафика на хора

На 10 и 11 април представители на БАСП и НМЗМ (д-р Радосвета Стаменкова, изпълнителен директор на БАСП и Анифе Хасан, заместник председател на НМЗМ) бяха поканени от финландския офис на МОМ (международната организация по миграция) да участват на среща в Стокхолм с шведската комисия за борба с трафика на хора и проституцията. В срещата участваха представители на министерство на правосъдието, прокуратурата, полицията, емиграционните офиси и социалните лужби, както и представители на местните комитети за борба с трафика на хора и проституцията от Стокхолм, Малмьо и Гьотеборг.

Нашите представители бяха просто неуморни – те ангажираха вниманието на аудиторията почти през целия ден на срещата. Анифе и Рада споделиха опит и добри практики в работата с уязвими общности и направиха всичко по силите си, за да помогнат на колегите от северната страна да разберат особеностите на работата и специфичните подходи, които са доказано ефективни в мултиетнична среда и с маргинализирани семейства.

7. Здравният медиатор - "и брат, и сват"

През юни 2013г. наши представители взеха участие за поредна година в национална среща проведена в курорта Албена. На журналисти и медици бе представен и моделът на здравните медиатори - хората, които посредничат за разкриване и решаване на здравните проблеми на малцинствата. Обсъдени бяха опитът на националната мрежа и включването на модела в проекти на европейско равнище. Срещата бе 12-а подред и се организира от Фондация "Мост" (Медии, Общество, Семейство, Традиции) и Центъра по молекулярна медицина.

Захари Атанасов - здравен медиатор в с. Чубра, общ. Сунгурларе имаше възможност да представи своята работа, трудностите на местните хора не само в сферата на здравеопазването и някои свои индивидуални казуса. Неговата гледна точка за здравни медиатор е, че това е работа за хора с наистина големи сърца, защото разбирането и съпричастността са първите неща, които трябва да притежаваш.

8. Членство на Мрежата в НССЕИВ

За поредна година Мрежата е част от НПО, членове на НССЕИВ. Първото заседание бе проведено през месец април 2013г. Анифе Хасан представлява организацията ни. За съжаление тазгодишните динамични политически промени и повишена гражданска чувствителност оказаха влияние на работата на съвета. Имаше сериозни различия в позицията на НПО и към момента членството ни не може да даде реални резултати. Въпреки всичко намираме нашето присъствие в съвета за наложително, тъй като НС към МС е ключова институция за здравномедиаторната програма и основен, дългогодишен партньор на Мрежата.

9. Членство на Мрежата в Националната мрежа за деца

В началото на декември 2013 г. Сдружение „Национална мрежа на здравните медиатори“ беше прието за член на Националната мрежа на децата (НМД) – свободен алианс от над 100 НПО, работещи в областта на образованието, социалните услуги, здравеопазването и други сфери, с водеща цел за застъпничество за правата на децата и тяхното благоденствие в България. Присъединяването на Сдружение „Национална мрежа на здравните медиатори“ като член на НМД беше дългоочаквано и приветствано като необходимо с оглед засилването на експертизата в сферата на здравните политики за уязвими групи. Смятаме, че така по лесно можем да консолидираме действията си по въпроси свързани с децата и семействата. Тези групи доста често присъстват в нашата теренна работа. Това е и възможност за нови партньорства и популяризиране на резултатите от работата на здравните медиатори.

10. Регионалните срещи по ваксинапрофилактика

Тазгодишното издание от поредицата Академия по ваксинапрофилактика стартира през април и обхвана 8 регионални града – Бургас, София, Пловдив, Стара Загора, Благоевград, Варна, Правец, Вършец. Мотото на инициативата „Заедно за ваксинапрофилактика“. Пред ЗМ, ОПЛ и експерти от РЗИ се представиха темите: Масовата пневмококова ваксинация, важноста от спазване на ваксинационния режим, данни за заболяемостта от инвазивни пневмококови инфекции и действието на пневмококовата ваксинация - ефикасна защита от пневмококовите заболявания.

11. VII Национална среща „Инициатива за здраве и ваксинапрофилактика“.

На 27 септември, 2013, в Гранитна зала на Министерски съвет се проведе VII Национална среща „Инициатива за здраве и ваксинапрофилактика“. За пореден път срещата се осъществи от Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси към МС на Р България, съвместно с Комисията по здравеопазването към 42-то Народно събрание на Р България и Министерството на здравеопазването. Партньори на инициативата са Министерство на труда и социалната политика, Министерство на образованието и науката, Министерство на финансите, Национална мрежа на здравните медиатори в България, Националното сдружение на общопрактикуващите лекар в България, Българското сдружение по ваксинапрофилактика, пациентски организации, с подкрепата на ГлаксоСмитКлайн.

Новото тази година бе, че на срещата присъстваха представители от държавния, неправителствения и частния сектор от Албания, България, Македония, Румъния, Словакия, Сърбия и Унгария. Целта на този международен форум бе обсъждане на практиките за подобряване достъпа до здравеопазване на уязвимите групи от етнически произход в региона и представяне българския опит в превенцията на ваксинапредотвратими заболявания.

12. Настоящи проекти на мрежата:

12.1. Проект „Заедно за по-добро здраве“ (2012-2014), финансиран от ГлаксоСмитКлайн. Дейности през 2013 г.:

- Избрани (с конкурс) и обучени в Медицински университет – гр. София 17 здравни медиатори от общините: Благоевград, Самоков, Карлово, Вълчи дол, Троян, Димитровград, Кърджали, Златарица, Симеоновград, Айтос, Сунгурларе, Пловдив, Етрополе, Карнобат, Котел.
- Осъществени обменни посещения, по време на които опитни здравни медиатори от НМЗМ проведоха работа на терен и срещи с институции в населените места, в които практикуват новообучените 17 здравни медиатори.

- Ежемесечен мониторинг на работните отчети и регистрационните карти на здравните медиатори. Среци с ръководителите на здравните медиатори по общини с цел осигуряване на адекватни работни условия и подпомагане прехода на здравните медиатори от проектна заетост към делегирана дейност.
- Осигурен делегиран бюджет за обучените по проекта здравни медиатори за 2014 г.

12.2. Проект „Да поговорим за предпазване от болести“ (октомври 2012 – юни 2013), финансиран от Европейския център за контрол на заболяванията (ECDC)

Дейности през 2013 г.:

- Културна адаптация на материали, насочени към здравни работници, здравни медиатори и родители по темата за задължителните имунизации – ръководство за здравни работници и здравни медиатори и презентация за родители.
- Проведено тестване на материалите в 4 фокус-групи – здравни специалисти и здравни медиатори, представители на медии, родители от ромска общност и родители, подбрани на произволен принцип.

12.3. Проект „Да поговорим за предпазване от болести-2“ (ноември 2013 – май 2014), финансиран от Европейския център за контрол на заболяванията (ECDC)

Дейности през 2013 г.:

- Организиране на работна среща между представители на ECDC, епидемиолози от РЗИ (София-област, Благоевград, Пазарджик), здравни медиатори и представители на НПО.
- Разработване на план за проучване на нагласите към имунизациите и за обратна връзка за разработените в първата фаза на проекта материали сред здравни специалисти, здравни медиатори и родители в 4 населени места – гр. Самоков, гр. Благоевград, с. Ковачево и с. Лехчево.
- Отпечатване на пробни бройки от материалите, адаптирани в първата фаза на проекта.

12.4. Проект „Рома Матрикс“ (април 2013 – март 2015)

Roma MATRIX е европейски проект, чиято цел е борбата с расизма, нетолерантността и ксенофобията към ромите, както и стимулирането на интеграцията чрез общи действия в цяла Европа.

Roma MATRIX е партньорство между 19 организации от 10 държави-членки на Европейския съюз. Проектът ще се изпълнява в рамките на две години – от април 2013 до март 2015 г. Той се финансира от Програма „Основни права и гражданство“ на Европейския съюз.

Roma MATRIX е междусекторно сътрудничество, включващо местни и регионални власти, НПО, частен сектор и един университет. Партньорството обединява организации, ръководени от роми, както и роми, работещи в други организации, които да дават насоки на съвместната работа.

Roma MATRIX има 13 отделни дейности, групирани в четири основни направления на работа – всяка организация ще се фокусира върху различни аспекти на проекта в своя регион.

Създаване на Центрове за равни възможности „Roma MATRIX“, които ще събират и документират случаи на дискриминация.

Центровете предоставят юридически, психологически и консултантски услуги на роми, пострадали от дискриминация.

Случаите на дискриминация се подават чрез мрежата от здравни медиатори в страната, под ръководството на координаторите на центровете в София и Сливен.

Създаване на мрежа от партньори, които съдействат за преодоляване на дискриминацията - национални и местни власти, активни в сферите на здравеопазването, образованието, социалните дейности и заетостта, представители на Комисията за защита от дискриминация, Омбудсмана, НПО и др.

Подобряване на процесите на интегриране на повече деца и младежи в образователната система и намаляване на проявите на дискриминация и расизъм в училище.

Здравни проблеми на ромските жени - директни интервенции в общността, повишаване на капацитета на здравните медиатори във важни области като женско здраве, семейно планиране и др.

Менторство – подобряване на работата на нови здравни медиатори при разрешаване на сложни казуси, изискващи работа с институциите.

Представяне на истории на успели роми – популяризиране на концепцията, че различието може да бъде ресурс, а не пречка, чрез медийни изяви, изложби и специални събития.

13. Щатно разпределение на ЗМ, съгласно бюджет за делегирани от държавата дейности 2014г.

През месец септември Мрежата подготви и предостави на МЗ, НССЕИВ и МФ списък предложение за разпределение на делегираните щатни места в страната. Списъка е съобразен с тежестта на програмата, новообучени и сертифицирани ЗМ, нови общини, лимит на програмата от 150 щата, предвидени за 2014г.. Държавните институции утвърдиха следното разпределение за 2014г.:

Код	Община	Здравни медиатори - брой
	ОБЛАСТ БЛАГОЕВГРАД	4
5103	Благоевград	2
5107	Петрич	1
5112	Струмяни	1
	ОБЛАСТ БУРГАС	8
5201	Айтос	1
5202	Бургас	3
5204	Карнобат	2
5212	Сунгурларе	2
	ОБЛАСТ ВАРНА	8
5305	Варна	5
5307	Вълчи Дол	1
5311	Провадия	2
	ОБЛАСТ ВЕЛИКО ТЪРНОВО	1
5404	Златарица	1
	ОБЛАСТ ВИДИН	1
5501	Белоградчик	1
	ОБЛАСТ ВРАЦА	6
5602	Бяла Слатина	1
5603	Враца	1
5605	Козлодуй	2

5609	Оряхово	1
5611	Хайредин	1
	ОБЛАСТ ДОБРИЧ	9
5803	Добрич - област	2
5804	Добрич - град	3
5805	Каварна	1
5807	Тервел	2
5808	Шабла	1
	ОБЛАСТ КЪРДЖАЛИ	2
5905	Кърджали	2
	ОБЛАСТ КЮСТЕНДИЛ	12
6001	Бобовдол	1
6003	Дупница	7
6005	Кюстендил	4
	ОБЛАСТ ЛОВЕЧ	3
6104	Луковит	1
6106	Троян	2
	ОБЛАСТ МОНТАНА	13
6201	Берковица	1
6204	Вълчедръм	2
6205	Вършец	1
6207	Лом	5
6208	Медковец	1
6209	Монтана	3
	ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК	11
6304	Велинград	2
6306	Пазарджик	2
6307	Панагюрище	1
6308	Пещера	2
6309	Ракитово	1
6310	Септември	2
6311	Стрелча	1
	ОБЛАСТ ПЕРНИК	4
6401	Брезник	1
6404	Перник	1
6405	Радомир	1
6406	Трън	1
	ОБЛАСТ ПЛЕВЕН	2
6503	Долна Митрополия	2
	ОБЛАСТ ПЛОВДИВ	8
6601	Асеновград	1
6604	Карлово	2
6609	Пловдив	5

	ОБЛАСТ РАЗГРАД	4
6701	Завет	1
6702	Исперих	1
6703	Кубрат	1
6705	Разград	1
	ОБЛАСТ РУСЕ	3
6803	Вятово	1
6806	Русе	2
	ОБЛАСТ СЛИВЕН	9
7001	Котел	2
7002	Нова Загора	1
7003	Сливен	6
	СТОЛИЧНА ОБЩИНА	5
	ОБЛАСТ СОФИЙСКА	6
7306	Долна баня	1
7309	Етрополе	1
7311	Ихтиман	2
7318	Самоков	2
	ОБЛАСТ СТАРА ЗАГОРА	6
7404	Казанлък	2
7409	Раднево	1
7410	Стара Загора	2
7411	Чирпан	1
	ОБЛАСТ ТЪРГОВИЩЕ	1
7505	Търговище	1
	ОБЛАСТ ХАСКОВО	5
7601	Димитровград	2
7611	Хасково	3
	ОБЛАСТ ШУМЕН	8
7701	Велики Преслав	1
7703	Върбица	1
7705	Каспичан	1
7706	Никола Козлево	1
7707	Нови Пазар	1
7710	Шумен	3
	ОБЛАСТ ЯМБОЛ	11
7803	Стралджа	2
7804	Тунджа	5
7805	Ямбол	4
	ВСИЧКО	150

14. Постигнати успехи на Мрежата, здравни медиатори и наши съмишленици

- Запазване на живота и амбициите на Мрежата;

- Разрастване на Мрежата;
- Увеличение на делегираните бюджетни места за ЗМ през 2014г. - гарант за запазването на професията здравен медиатор в страната и постигане на устойчивост на програмата;
- Повишаващ се интерес към професията и организацията ни от страна на всички ангажирани с подобряване здравния статус на етнически малцинства страни;
- Запазване на уникалността на Мрежата по отношение на структура и дейност;
- Популярност и интерес към българският здравномедиаторен модел от други страни;
- Затвърждаване на отношенията на Мрежата с нашите самоотвержени партньори – НССЕИВ към МС, МЗ, БАСП, Фондация „ЗПМ“, компания ГлаксоСмитКлайн - България;
- Присъствие на отговорна позиция на професията в приетите водещите държавни документи на страната, отнасящи се до интеграцията на малцинства, уязвими групи и хора в неравностойно положение.
- Признание от страна на държавните институции към работата на здравните медиатори в България;

Този доклад е в резултата на обобщените успехи постигнати през годината от страна на нас-здравните медиатори в България и всички, които споделиха с нас воля, ентусиазъм, толерантност и позитивен дух – нашите съмишленици. Много обнадеждаващо и стимулиращо за Мрежана на здравните медиатори е, че не сме сами и нашите стремежи са подкрепени от верни приятели. УС на Сдружение „Национална Мрежа на здравните медиатори“ изказва благодарност към всички наши партньори.

Да си пожелаем нови успехи в областта на общественото здраве за всички български граждани!